

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Gabriely Bašné v právní věci žalobce: **T. L. D.,** zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy,** odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, se sídlem Kaplanova 2055/4, 148 00 Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2018, č. j. 4 A 76/2018 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud "), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 8. 2018, č. j. KRPA-305916-22/ČJ-2018-000022, kterým žalovaná rozhodla o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), na dobu 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] Městský soud se ztotožnil se závěrem žalované, že u žalobce jsou naplněny důvody zajištění dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, jelikož žalobce po dobu svého nepřetržitého pobytu na území České republiky opakovaně porušoval právní předpisy České republiky. Současně zde dle městského soudu vyvstává nebezpečí, že by žalobce mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Městský soud má dále

za to, že v nynějším případě nemohlo dojít k porušení zásady *non-refoulement*. Žalobce spatřoval nebezpečí v blíže nespecifikované hrozbě mafie, nic jiného neuvedl a ani své tvrzení o mafii nekonkretizoval. Závazné stanovisko Ministerstva vnitra, které bylo podkladem pro rozhodnutí o správním vyhoštění, z něhož žalovaná rovněž vycházela (na toto závazné stanovisko pak odkázala na s. 7 napadeného rozhodnutí), konstatovalo, že správní vyhoštění realizovat lze. S ohledem na okolnosti případu má městský soud za to, že žalovaná se v souladu s požadavky plynoucími ze zákona a z judikatury v rozhodnutí o zajištění dostatečně vypořádala s otázkou možné překážky realizace vyhoštění v podobě hrozby vážné újmy ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Městský soud v Praze rovněž považuje odůvodnění závazného stanoviska Ministerstva vnitra, na něž odkázala žalovaná na s. 7 žalobou napadeného rozhodnutí, za zcela dostatečné a plně se s ním ztotožňuje.

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu, který podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[4] Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítá, že hrozba vážné újmy, kterou konzistentně argumentoval v průběhu celého řízení, nebyla žalovanou dostatečně vypořádána a taktéž se neztotožňuje s tím, jakým způsobem hrozbu vážné újmy vyhodnotil městský soud ve svém rozsudku. Dle stěžovatele Ministerstvo vnitra ve svém závazném stanovisku nijak konkrétně nereagovalo na jeho tvrzení a fakticky jej odmítlo pouze z toho důvodu, že se jedná o hrozbu ze strany soukromých subjektů, což je postoj, který nelze použít bez dalšího, zvlášť v případě vážné újmy hrozící ze strany takových subjektů v zemích zmítaných korupcí a bez funkčního a spolehlivého policejního a justičního systému. Na podporu svého tvrzení stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, ze dne 31. 10. 2008. Dle stěžovatele v jeho případě platí, že právě v zemi jeho původu nejsou dány spolehlivé záruky toho, že by se mu mohlo dostat řádné ochrany ze strany vietnamských policejních a justičních orgánů, čehož si patrně byla paradoxně vědoma i žalovaná, která uvedla, že by se stěžovatel mohl se svými problémy uchýlit do jiné kulturně blízké země, tudíž dala najevo, že stěžovatelova situace ve Vietnamu je skutečně spíše neudržitelná. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil ve výroku I. rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 4 A 76/2018 - 34 ze dne 10. 10. 2017 a taktéž rozhodnutí žalované č. j. KRPA-305916-22/ČJ-2018-000022 ze dne 15. 8. 2018 a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[6] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[7] Poté Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uvedl, že ji podává z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

pokračování

[9] Ze správního spisu vyplynulo, že se stěžovatelem bylo zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9. zákona o pobytu cizinců. Uvedl, že poprvé do České republiky přicestoval v roce 1989, je to už ale dlouho, netuší přesně kdy; od té doby je tady pořád, nikdy domů do Vietnamu neodjel; nikdy ani nevycestoval jinam do zahraničí. Do České republiky přijel kvůli práci. Ve Vietnamu bydlel na adrese svého trvalého pobytu, od té doby, co vycestoval, tam ale nebyl a neví, jestli se na tu adresu může vrátit; byt na té adrese by měl být odprodaný. Ve Vietnamu nemá nikoho. Zde ani jinde nemá také nikoho z rodiny. Není rodinným příslušníkem občana Evropské unie, nežije s takovou osobou ve společné domácnosti, v České republice se o nikoho nestará, potřebuje se hlavně postarat sám o sebe. Nemá zde žádné vazby, pohledávky, závazky nebo dluhy, nemá zde ani v Evropské unii osobu, kvůli které by skončení jeho pobytu na území bylo nepřiměřené. Nejprve bydlel v Karlových Varech, pak v Sokolově, poté v Brně a následně v Praze; v současné době bydlí v Praze na Chodově, přesnou adresu nezná; jedná se o rodinný dům, žalobce platí 4000 Kč za jeden pokoj v tom domě. Občas tam přijde kamarád, jinak tam nemá nikoho. Žalobce neví, že je zde nelegálně. Svůj cestovní doklad má doma, ale víza v něm jsou neplatná. K dotazu, zda vycestoval poté, co mu bylo dne 15. 4. 2015 uděleno soudní vyhoštění (stěžovatel se dopustil krádeže – pozn. NSS), uvedl, že ví, že byl u soudu; myslel si, že to je kvůli papírům, kdy mu tady měli udělit pobyt; byl tam sám bez tlumočníka. Nevycestoval, po celou dobu byl zde v Praze. Nevěděl, že měl vycestovat. Má občasné brigády, vaří na nějakých oslavách. Peníze na vycestování nemá. Nemá pracovní povolení, nemá zdravotní pojištění, v minulosti nepáchal na území České republiky trestnou činnost. Má teď u sebe asi 3500 Kč. O azyl žádal, bylo to někdy po tom soudu v roce 2015, řekli mu to kamarádi, že si má o azyl požádat. Rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu mu bylo doručeno, odvolal se proti tomu a asi se to odvolání nepodařilo, jelikož mu nic nepřišlo. Je zdráv, ale je alergický a bere na to prášky. Má překážku ve vycestování, má mrtvé rodiče, i jeho starší sestra je mrtvá a byt ve Vietnamu je prodaný; kdyby se teď vrátil, neví, kam by šel. Na otázku, zda má možnost se vrátit jinam do Vietnamu, odpověděl záporně s tím, že má kamarády, ale má s nimi spíše pracovní vztah. V České republice nemá žádný majetek. K dotazu, zda mu v případě návratu do Vietnamu hrozí nějaké nebezpečí, odvětil, že měl něco s mafií a myslí si, že by bylo nebezpečné se tam vrátit; oni mu vyhrožují a sestra mu říkala, aby se do Vietnamu už nevracel. Na otázku, zda v případě, že bude rozhodnuto o jeho návratu, vycestuje dobrovolně, odvětil, že se bude snažit tomu zabránit. Zkusí si zažádat ještě jednou o další pobyt a zkusí se odvolat, jestli to půjde. Ve Vietnamu se nemá kam vrátit. Nemá peníze ani na vycestování, adresu hlášenou oficiálně nikde nemá. Rozuměl kladeným otázkám, nechce domů, žil by tam na ulici a bojí se mafie; kdyby mohl někam jinam, tak by byl raději; nemůže vycestovat kvůli tomu, jaké má doklady.

[10] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.

[11] Podle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

[12] Podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[13] V usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, zdejší soud mimo jiné konstatoval: *„Správní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.“*

[14] Podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců je policie v rámci rozhodování o správním vyhoštění podle § 119 a § 120 téhož zákona povinna vyžádat si závazné stanovisko ministerstva, zda je vycestování cizince možné.

[15] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit námitce stěžovatele, že se žalovaná s tvrzenou hrozbou vážné újmy nevypořádala. Žalovaná si vyžádala od Ministerstva vnitra závazné stanovisko k možnosti vycestování cizince, ve kterém bylo konstatováno, že vycestování stěžovatele do Vietnamské socialistické republiky je možné. Ministerstvo vnitra reagovalo i na tvrzení stěžovatele, že mu ze strany mafie po téměř třiceti letech od jeho odjezdu z vlasti v místě posledního bydliště na území jeho vlasti hrozí vážná újma. Ministerstvo vnitra konkrétně uvedlo, že podle dostupných informací (Informace OAMP Bezpečnostní a politická situace ve Vietnamu z 10. 11. 2017 – uvedená informace je součástí spisového materiálu ke správnímu řízení o vyhoštění stěžovatele z území České republiky) plyne, že ve Vietnamu existuje dostatek právních norem a prostředků, aby se mohl před možným negativním jednáním místní mafie ochránit. Ministerstvo vnitra také vzhledem k situaci v zemi původu vyloučilo, že by stěžovateli hrozilo v případě návratu do vlasti nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 179 odst. 1 a odst. 2 zákona o pobytu cizinců.

[16] Žalovaná tak splnila povinnost formulovanou v usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, a možné překážky správního vyhoštění, které vyvstaly během řízení, předběžně posoudila.

[17] Nejvyšší správní soud připomíná, že smyslem řízení o zajištění cizince není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění nebo zda má být předán na základě mezinárodní smlouvy či má jinak nuceně vycestovat z území ČR, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován a nebyl předem zmařen tím, že se cizinec bude skrývat či se jinak vyhýbat realizaci případného správního vyhoštění, předání či vycestování z území ČR. Nadto je časový prostor pro řízení o zajištění cizince velmi omezený, podle § 129 zákona o pobytu cizinců, může žalovaná cizince zajistit za účelem jeho předání nebo průvozu bez vydání rozhodnutí na dobu nejvýše 48 hodin, u průvozu leteckou cestou na dobu nejvýše 72 hodin. Má-li trvat zajištění déle, musí být vydáno rozhodnutí o zajištění. Obdobně podle § 124b odst. 3 zákona o pobytu cizinců, nelze-li vycestování cizince z území uskutečnit ve lhůtě do 48 hodin, je policie povinna vydat v řízení o zajištění cizince za účelem vycestování rozhodnutí. Důkladnější zkoumání situace v zemi původu zajištěného cizince společně s posouzením hrozící vážné újmy je poté předmětem řízení o samotném správním vyhoštění.

[18] Závěry učiněné v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, ze dne 31. 10. 2008, na který stěžovatel ve své kasační stížnosti odkázal, nelze na nyní řešený případ bez dalšího vztáhnout. Výše zmíněný rozsudek byl vydán ve věci řízení o udělení mezinárodní ochrany, přičemž stěžovatel odkazoval na část odůvodnění týkající se kritérií, dle kterých lze v souladu s čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice určit, zda stát je či není ochoten a schopen zajistit ochranu před vážnou újmou. Nejvyšší správní soud znovu připomíná, že úkolem žalované v řízení o zajištění stěžovatele za účelem jeho správního vyhoštění není taková důkladná analýza politické a bezpečnostní situace v zemi jeho původu, jako v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, ale pouhé předběžné posouzení možné překážky vycestování zajišťovaného cizince.

[19] Ze všech shora vyložených důvodů Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 in fine s. ř. s.).

[20] Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení; žalované náklady řízení přesahující její běžnou správní činnost nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalované náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

[21] Zástupci stěžovatele, advokátovi Mgr. Jindřichu Lechovskému, který byl stěžovateli ustanoven usnesením Městského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2018, č. j. 4 A 76/2018 – 17, náleží odměna a hotové výdaje podle § 35 odst. 10 s. ř. s., jež hradí stát. Ustanovenému zástupci náleží v souladu s § 11 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. písemné podání soudu, ve výši 3100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 4 cit. vyhlášky. Zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, na náhradě na dani z přidané hodnoty mu přísluší částka 714 Kč. Náhrada nákladů za řízení o kasační stížnosti tedy činí celkem 4114 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. června 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu